

Na Mol kleinere akties?

De grote meerderheid bleef erg rustig, zaterdag in Mol. En volgde nauwgezet de richtlijnen die de ordedienst van het organiserend VAKS verstrekke. Maar een groep van zo'n 300 Vlamingen en Nederlanders wou zich daar niet bij neerleggen. «Genoeg geluld. Op naar het studiecentrum!», was hun devies. Zij raakten slaags met de rijkswacht.

Maar zij waren niet de enigen die twijfelden aan het nut van een geweldloze massa-demonstratie tegen kernenergie. In gesprekken vooraf, en ook op de betoging zelf, liet een niet onbelangrijke groep merken het over een andere boeg te willen gooien.

Zo bv. de Anti-kernenergie Aktie Denderstreek, die in een pamflet zegt «het kotsbeu te zijn alleen maar op te stappen in wandeltochten». Het grootkapitaal lacht achter de rug van de brave wandelaars, zo wordt gesteld.

«Wanneer gaan wij eindelijk over tot andere prikkaties, zoals bezetting en blokkering van kerncentrales?», zo vraagt men zich af.

Ook andere groepen plaatsen vraagtekens bij het «pacifistisch verzet» van groepen als VAKS. Men verwijst naar het buitenland waar men «het juiste besluit heeft genomen om niet langer te rekenen op de overheid, maar zelf voor de eisen op te komen». Dit

betekent, aldus een Brusselse groep, het bezetten van kerncentrales of omringende terreinen en het verhinderen van de bouw van andere centrales. Tegenover de «onderdrukkende terreur» van burgerij en overheid, stellen zij het «bevrijdend geweld». Het «Liber-tair Offensief Brussel» is van oordeel dat men voortaan «alle spitsvondigheid en sluwheid moet aanwenden om de centrales in België stil te leggen. De tijd van aktie is aangebroken!

Kleiner

Maar ook bij de Verenigde Aktiegroepen voor Kern Stop (VAKS) wil men het voortaan anders aanpakken. In het voorjaar van '81 moet op een «strategiedag» uitgemaakt worden welk soort akties men zal voeren, en welke taktiek wordt toegepast. Ook zal men nagaan hoe vakbonden en partijen kunnen betrokken worden bij de beweging. Tevens wil men nagaan hoe de publieke opinie evolueert.

Woordvoerder Guido Steenkiste van VAKS geeft de krachtlijnen aan van deze nieuwe visie. «VAKS zal proberen zoveel mogelijk plaatselijke groepen te vormen, die in de gemeentepolitiek inzake energie kunnen tussenkomen. We moeten ook gaan werken aan het alternatief voor kerncentrales, studiewerk verrichten en materiaal publiceren.» Zeer belangrijk is de wending inzake aktiemiddelen. «Er is een tendens om kleinere akties te voeren, waarbij minder mensen worden betrokken. Zo'n 300 à 400 die bij «spoedakties» op korte tijd kunnen gemobiliseerd worden en in staat zijn geweldloos tussen te komen.

De BOB in aktie te Mol, met «aangepaste» kledij.

Foto Lieve Colruyt

Bv. in het parlement of in Ebeskantoren. Daarnaast zouden nog af en toe grotere manifestaties kunnen georganiseerd worden zoals in Mol.»

Zo'n kleinere akties hoeven volgens de VAKS-woordvoerder geen geweld in te sluiten. «Men kan hoogstens de politie achterna-sturen, terwijl men nu tegenover een ordemacht staat die voorbe-

op knokken met de politie. Vechten heeft geen enkele kans om de gehele beweging in diskrediet te brengen.» Steenkiste geeft toe dat een aantal groepe ongeduldig worden. «Dit betekent echter nog geen oproep tot geweld. Wel wil men een aktiever verzet zoals bv. in Dodewaard.»

In de slaag

Een aantal jongelui, de «autonomen», sturen wel aan op geweld.

Steenkiste: «Die denken dat je met de politie in de slag moet, zoals zaterdag. Maar wat als je eenmaal bent doorgedrongen tot het Studiecentrum te Mol? Alles stukslaan? Men heeft miljoenen genoeg om alles weer op te bouwen.»

reid is op een treffen. Bovendien werk je dan met een groep die je kent.» Een bezetting van kerncentrales, ziet Steenkiste niet zitten.

En ook een blokkade blijkt hem momenteel moeilijk te realiseren.

«Ik denk dat we dit niet aankunnen. Het is moeilijk om voldoende mensen te mobiliseren die gedurende een week zo'n blokkade uitvoeren. En het zou uitdraaien

den, als we ook gewone families wakker krijgen.»

B.O.B.

De mate waarin bij anti-kernbetogingen geweld wordt gebruikt, heeft ook te maken met de manier waarop de ordediensten optreden.

Zo bleken in Mol enkele BOB'ers te beschikken over helmen en camouflagevesten. Dat een jongeman in smoke-vest de bewegingen van de rijkswacht «aan het front» koördineerde, wordt door majoor Van den Broeck van de Generale Staf op wat gelach onthaald. «Was het wel een BOB'er? Heeft hij u zijn dienstkaart getoond?», vraagt hij. Uit de foto boven blijkt dat de man in kwestie (rechts) alvast de beschikking had over een dienstwagen van de Bijzondere Opsporingsbrigade. Na afloop van de betoging ontstond enige hilariteit toen rijkswachtkolonel Bogaert verklaarde dat geen als betogers verklede rijkswachters hadden getracht aanhoudingen te verrichten. Dit incident heeft zich namelijk

afgespeeld onder de ogen van een groep journalisten en fotografen.

Volgens majoor Van den Broeck van de Staf, waren geen aanhoudingsploegen voorzien om «achter de lijnen te werken», zoals infiltreren tussen betogers in het officieel jargon heet. «De BOB heeft wel de ganse wandeling geobserveerd, en het is niet uitgesloten dat de rijkswacht bij gewelddadige feiten optreedt.» Het al dan niet aanwezig zijn van dergelijke aanhoudingsploegen, is volgens de rijkswachtwoordvoerder afhankelijk van de aard van de betoging.

«BOB'ers herkennen gemakkelijker de mensen die bij elke betoging op kop gaan, een beetje menner spelen. Vandaar dat ze soms aanhoudingsploegen vormen.» aldus de majoor. Kledijrichtlijnen worden niet gegeven, aldus de majoor. «Iedereen doet aan wat hij wil, maar ik veronderstel dat de BOB'ers zich een beetje aanpassen aan de omstandigheden. De beslissing om camouflagevesten te dragen in Mol, was dus van henzelf», aldus de rijkswachtwoordvoerder.

EUROPEES PARLEMENT: 'BURGER- EN LEGERDIENST EVEN LANG'

(Van de persagentschappen en eigen berichtgeving)

STRAATSBURG / BRUSSEL. — Dienstweigering omwille van gewetensbezwaren is 'n grondrecht, een Recht van de Mens en mag dus niet meer strafbaar worden gesteld. Burgerdienst moet dan ook in duur gelijkgesteld worden met militaire dienst. Dat was de mening van de meerderheid van het Europees parlement gisteravond in Straatsburg.

Het rapport wil niet alleen dat de verschillen tussen de lidstaten worden weggewerkt, het verzet zich ook tegen het bestraffen van de keuze burgerdienst.

De meerderheid van het Europees parlement heeft het rapport Maccocchi gisteravond goedgekeurd.

Het Europees parlement heeft op die manier onderstreept «het recht op vrijheid van mening, geweten en godsdienst tot de grondrechten» te rekenen. Het wijst er bijgevolg op dat «geen enkele rechtbank of kommissie het geweten van een individu kan toetsen en dat een individuele, met redenen omklede verklaring in de overgrote meerderheid der gevallen voldoende moet zijn om als gewetensbezwaarde te worden erkend». Ten slotte mag de burgerdienst niet als sanktie worden beschouwd en moet hij worden georganiseerd onder eerbiediging van de waardigheid der betrokkene en voor het welzijn van de gemeenschap». Aan de ministers van Justitie van de diverse Europese lidstaten dit waar te maken. (R.G.)

Daar lag het rapport van de Italiaanse socialiste Maria Antonietta Maccocchi ter stemming. Dat rapport wijst op de verschillen in wetgeving tussen de diverse lidstaten inzake de vervangende legerdienst. In België moet het grootste gedeelte van de gewetensbezwaarden (zo'n 1.500 in getal) 20 maanden burgerdienst presteren. De legerdienst bedraagt de helft van die tijd. In Griekenland duurt de militaire dienst 24 maanden, de vervangende dienst 4 jaar.